

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ I. ZAGADNIENIA OGÓLNE	1
1. REAKCJE PACJENTA WYNIKAJĄCE Z HOSPITALIZACJI – Bogusław Stelcer	3
1.1. Stres związany z chorobą i leczeniem szpitalnym – zagadnienia wstępne	3
1.2. Wpływ choroby na dynamikę życia rodzinnego	4
1.3. Korzyści wtórne wynikające z choroby	7
1.4. Reakcje chorych na hospitalizację	7
1.5. Komfort i potrzeby chorego w dojrzałych latach życia	10
1.6. Podsumowanie – wnioski niezbędne do poprawy sytuacji	
hospitalizowanego chorego	11
Pytania sprawdzające	13
Piśmiennictwo	13
2. PRAKTYCZNE ASPEKTY KOMUNIKACJI PIELĘGNIARKA-PACJENT	
– Katarzyna Warchoł-Biedermann, Mała Stanisławska-Kubiak	15
2.1. Stres wynikający z choroby i hospitalizacji	16
2.2. Style radzenia sobie z chorobą i mechanizmy obronne wpływające	
na subiektywne doświadczanie choroby przez pacjenta	18
2.3. Odmowa współpracy, opór pacjenta	20
2.4. Reakcje emocjonalne na chorobę	23
2.5. Behawioralne reakcje pacjentów na choroby	27
2.6. Bariery komunikacyjne	30
2.7. Podsumowanie	35
Piśmiennictwo	35
3. BADANIA PODMIOTOWE I PRZEDMIOTOWE	
W PIELĘGNIARSTWIE INTERNISTYCZNYM – Danuta Dyk	39
3.1. Badanie podmiotowe	39
3.2. Badanie przedmiotowe	42
Pytania sprawdzające	66
Piśmiennictwo	66

4. DOKUMENTACJA PROCESU PIELĘGNOWANIA PACJENTA LECZONEGO	
ZACHOWAWCZO – Magdalena Strugała, Dorota Talarska	67
5. METODY I TECHNIKI STOSOWANE PRZEZ PIELĘGNIARKĘ INTERNISTYCZNĄ	
PODCZAS EDUKACJI PACJENTÓW – Karolina Szczeszek	75
5.1. Wprowadzenie	75
5.2. Dlaczego edukacja pacjenta jest ważna?	77
5.3. Jaka jest rola pielęgniarki internistycznej w edukacji pacjenta?	77
5.4. W jaki sposób pielęgniarki mogą zapewnić pacjentowi zrozumienie?	80
5.5. Dobór metod i technik kształcenia	81
5.6. Metody i techniki kształcenia stosowane w edukacji pacjenta	83
5.7. Podsumowanie	98
Pytania sprawdzające	98
Piśmiennictwo	99
 CZĘŚĆ II. ZAGADNIENIA SZCZEGÓŁOWE	 101
6. OPIEKA PIELĘGNIARSKA NAD OSOBAMI Z CHOROBYMI UKŁADU KRĄŻENIA	
– Dorota Kaszuba, Anna Błaszczak	103
6.1. Pielęgnowanie chorych z nadciśnieniem tętniczym	103
6.2. Pielęgnowanie chorych z zaburzeniami rytmu serca	108
6.3. Pielęgnowanie chorych z chorobą niedokrwienną serca	113
6.4. Pielęgnowanie chorych z kardiomiopatią	120
6.5. Pielęgnowanie chorych z wadami serca	121
6.6. Pielęgnowanie chorych z niewydolnością serca	123
6.7. Wskazówki edukacyjne dla pacjentów ze schorzeniami układu krążenia	130
6.8. Opieka pielęgniarska podczas przygotowywania pacjenta	
do specjalistycznych badań diagnostycznych oraz po ich wykonaniu	133
Pytania sprawdzające	135
Piśmiennictwo	136
7. OPIEKA PIELĘGNIARSKA NAD OSOBAMI Z CHOROBYMI UKŁADU	
ODDECHOWEGO – Hanna Grabowska, Anna Małecka-Dubiela, Alicja Wierzbicka	137
7.1. Pielęgnowanie chorych z ostrym zapaleniem krtani i oskrzeli – Hanna Grabowska	137
7.2. Pielęgnowanie chorych z zapaleniem płuc – Hanna Grabowska, Alicja Wierzbicka	148
7.3. Pielęgnowanie chorych z zapaleniem płuc spowodowanym	
przez SARS-CoV-2 – COVID-19 – Anna Małecka-Dubiela, Alicja Wierzbicka	155
7.4. Pielęgnowanie chorych z przewlekłą obturacyjną chorobą płuc –	
Anna Małecka-Dubiela, Alicja Wierzbicka	159

7.5. Pielęgnowanie chorych z astmą oskrzelową – Anna Małeczka-Dubiela, Alicja Wierzbicka	162
7.6. Pielęgnowanie chorych z gruźlicą – Anna Małeczka-Dubiela, Alicja Wierzbicka	165
7.7. Pielęgnowanie chorych z rakiem płuc – Anna Małeczka-Dubiela, Alicja Wierzbicka	168
7.8. Pielęgnowanie chorych z niewydolnością oddechową – Anna Małeczka-Dubiela, Alicja Wierzbicka	174
7.9. Wskazówki edukacyjne dla pacjentów ze schorzeniami układu oddechowego – Anna Małeczka-Dubiela, Alicja Wierzbicka	176
7.10. Opieka pielęgniarska podczas przygotowywania pacjenta do specjalistycznych badań diagnostycznych oraz po ich wykonaniu – Anna Małeczka-Dubiela, Alicja Wierzbicka	177
Pytania sprawdzające	183
Piśmiennictwo	183
8. OPIEKA PIELĘGNIARSKA NAD OSOBAMI Z CHOROBYMI UKŁADU POKARMOWEGO – Dorota Talarska, Magdalena Strugała	185
8.1. Pielęgnowanie chorych z zapaleniem i chorobą wrzodową żołądka i dwunastnicy	185
8.2. Pielęgnowanie chorych z chorobami zapalnymi jelit	192
8.3. Pielęgnowanie chorych z uchyłkowatością jelita grubego	195
8.4. Pielęgnowanie chorych z chorobami trzustki	197
8.5. Pielęgnowanie chorych z zapaleniem pęcherzyka żółciowego	202
8.6. Pielęgnowanie chorych z zapalnymi chorobami wątroby	204
8.7. Wskazówki edukacyjne dla pacjentów ze schorzeniami układu pokarmowego	209
8.8. Opieka pielęgniarska podczas przygotowywania pacjenta do specjalistycznych badań diagnostycznych oraz po ich wykonaniu	215
Pytania sprawdzające	220
Piśmiennictwo	220
9. OPIEKA PIELĘGNIARSKA NAD OSOBAMI Z CHOROBYMI UKŁADU KRWIOTWÓRCZEGO – Anna Małeczka-Dubiela, Agnieszka Kolbus	221
9.1. Pielęgnowanie chorych z chorobami układu czerwokrwinkowego	221
9.2. Pielęgnowanie chorych z chorobami układu białokrwinkowego	233
9.3. Pielęgnowanie chorych ze skazami krwotocznymi	241
9.4. Wskazówki edukacyjne dla pacjentów ze schorzeniami układu krwiotwórczego	245

9.5. Opieka pielęgniarska podczas przygotowywania pacjenta	
do specjalistycznych badań diagnostycznych oraz po ich wykonaniu	247
Pytania sprawdzające	250
Piśmiennictwo	250
10. OPIEKA PIELĘGNIARSKA NAD OSOBAMI Z WYBRANYMI CHOROBYMI	
UKŁADU MOCZOWEGO – Beata Biało-brzeska, Alicja Dębska-Ślizień	253
10.1. Pielęgnowanie chorych z kamicą nerkową (moczową)	253
10.2. Pielęgnowanie chorych z śródmiąższowym zapaleniem nerek	258
10.3. Pielęgnowanie chorych z kłębuszkowym zapaleniem nerek	260
10.4. Pielęgnowanie chorych z zespołem nerczycowym	264
10.5. Pielęgnowanie chorych z zakażeniem układu moczowego	268
10.6. Wskazówki edukacyjne dla pacjentów ze schorzeniami układu moczowego	272
10.7. Opieka pielęgniarska podczas przygotowania pacjenta do specjalistycznych	
badań diagnostycznych oraz po ich wykonaniu	273
Pytania sprawdzające	278
Piśmiennictwo	278
11. OPIEKA PIELĘGNIARSKA NAD OSOBAMI Z OSTRYM USZKODZENIEM NEREK	
I PRZEWLEKŁĄ CHOROBY NEREK – Beata Biało-brzeska, Alicja Dębska-Ślizień	279
11.1. Pielęgnowanie chorych z ostrym uszkodzeniem nerek	279
11.2. Pielęgnowanie chorych z przewlekłą chorobą nerek	281
Pytania sprawdzające	304
Piśmiennictwo	304
12. OPIEKA PIELĘGNIARSKA NAD OSOBAMI Z CHOROBYMI UKŁADU	
WEWNĄTRZWDZIELNICZEGO – Katarzyna Łagoda, Katarzyna Czyżewska,	
Beata Kunikowska	305
12.1. Pielęgnowanie chorych ze schorzeniami układu	
podwzgórzowo-przysadkowego	305
12.2. Pielęgnowanie chorych ze schorzeniami tarczycy	315
12.3. Pielęgnowanie chorych z chorobami gruczołów przytarczycznych	329
12.4. Pielęgnowanie chorych z chorobami kory nadnerczy	333
12.5. Wskazówki edukacyjne dla pacjentów ze schorzeniami układu	
wewnątrzwydzielniczego	339
12.6. Opieka pielęgniarska podczas przygotowywania pacjentów	
do specjalistycznych badań diagnostycznych oraz po ich wykonaniu	340
Pytania sprawdzające	345
Piśmiennictwo	346

13. OPIEKA PIELĘGNIARSKA NAD OSOBAMI Z CUKRZYCĄ	
– Bogna Wierusz-Wysocka, Dorota Zozulińska-Ziółkiewicz, Elżbieta Drozd-Gajdus, Joanna Stanisławska	347
13.1. Pielęgowanie chorych z cukrzycą	347
13.2. Edukacja pacjentów z cukrzycą	358
13.3. Podstawowe zasady leczenia insuliną	366
13.4. Badania diagnostyczne u chorych z cukrzycą	376
Pytania sprawdzające	378
Piśmiennictwo	378
14. OPIEKA PIELĘGNIARSKA NAD OSOBAMI Z CHOROBY REUMATYCZNYMI	
– Matylda Sierakowska, Teresa Radzik	379
14.1. Pielęgowanie chorych z reumatoidalnym zapaleniem stawów	379
14.2. Pielęgowanie chorych z zesztywniającym zapaleniem stawów kręgosłupa	389
14.3. Pielęgowanie chorych z toczniem rumieniowatym układowym	395
14.4. Pielęgowanie chorych z dną moczanową	402
14.5. Pielęgowanie chorych z twardziną układową	405
14.6. Pielęgowanie chorych z chorobą zwyrodnieniową stawów	410
14.7. Wskazówki edukacyjne dla pacjentów ze schorzeniami reumatycznymi	414
14.8. Opieka pielęgniarska podczas przygotowywania pacjentów do specjalistycznych badań diagnostycznych oraz po ich wykonaniu	416
14.9. Skale do oceny stopnia sprawności funkcjonalnej, jakości życia i potrzeb edukacyjnych w chorobach reumatycznych	418
Pytania sprawdzające	420
Piśmiennictwo	421
15. OPIEKA PIELĘGNIARSKA NAD OSOBAMI Z CHOROBY ZAKAŻNYMI	
– Ewa Borowiak, Grażyna Bebel	423
15.1. Zadania pielęgniarki wynikające z pracy na oddziale z chorym zakaźnie	423
15.2. Pielęgowanie chorych z zakażeniami bakteryjnymi	426
15.3. Pielęgowanie chorych z zakażeniami wirusowymi	431
15.4. Pielęgowanie chorych z zakażeniem HIV i zespołem nabytego upośledzenia odporności	436
15.5. Wskazówki edukacyjne dla pacjentów z chorobami zakażnymi	442
Pytania sprawdzające	443
Piśmiennictwo	443
16. USPRAWNIANIE PACJENTÓW W WYBRANYCH SCHORZENIACH INTERNISTYCZNYCH	
– Dorota Warzecha	445
16.1. Rehabilitacja pulmonologiczna	445

16.2. Rehabilitacja kardiologiczna	453
16.3. Rehabilitacja reumatologiczna	459
16.4. Rehabilitacja chorych z miażdżycą tętnic kończyn dolnych	461
Pytania sprawdzające	462
Piśmiennictwo	463
17. LEKI NAJCZĘŚCIEJ STOSOWANE U PACJENTÓW INTERNISTYCZNYCH, ICH NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA NIEPOŻĄDANE ORAZ INTERAKCJE	
– Halina Laskowska, Arleta Matschay	465
17.1. Wstęp	465
17.2. Działania niepożądane leków	466
17.3. Interakcje leków	467
17.4. Wybrane leki stosowane w leczeniu nadciśnienia tętniczego	469
17.5. Wybrane leki przeciwzakrzepowe (antykoagulacyjne) i przeciwplatekcyjne (antyagregacyjne)	475
17.6. Wybrane leki stosowane w leczeniu chorób układu oddechowego	479
17.7. Wybrane leki stosowane w leczeniu cukrzycy	483
17.8. Wybrane leki stosowane w zaburzeniach czynności układu pokarmowego	485
17.9. Wybrane leki stosowane w zaburzeniach przemiany lipidów	489
17.10. Niesteroidowe leki przeciwzapalne (NLPZ)	493
Piśmiennictwo	496
18. DIAGNOSTYKA MEDYCZNA DLA PIELĘGNIAREK – Alicja Brożek, Marcin Nowicki	497
18.1. Wprowadzenie – cykl diagnostyczny	497
18.2. Czynniki wpływające na wyniki badań laboratoryjnych	499
18.3. Zasady przygotowania pacjenta do większości badań laboratoryjnych	501
18.4. Wpływ czynników niezależnych od przygotowania pacjenta na wyniki badań laboratoryjnych	505
18.5. Pobieranie, przygotowanie pacjenta do wybranych badań laboratoryjnych	507
18.6. Pobieranie krwi włośniczkowej	513
18.7. Pobieranie materiałów do badań mikrobiologicznych	517
18.8. Studium przypadków	525
18.9. Podsumowanie	526
Pytania sprawdzające	527
Piśmiennictwo	527
SKOROWIDZ	529